ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА

УДК 811.111:42
DOI https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.3.5

О. В. МОСКАЛЮК
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри філології,
Одеський національний морський університет, м. Одеса, Україна
Електронна пошта: moskalyukev@gmail.com
https://orcid.org/0000-0003-4956-7238

В. В. СЕРЕБРЯКОВА
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри філології,
Одеський національний морський університет, м. Одеса, Україна
Електронна пошта: serebriakovavaleriia@gmail.com
https://orcid.org/0000-0002-2852-9358

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВІДТВОРЕННЯ ПОРТРЕТУ ПРОТАГОНІСТА

Представлене дослідження висвітлює стилістичні засоби створення портрету головного героя оповідання Р. Л. Стівенсона «Пригода з капелюшною картонкою». Предметом вивчення обрано портрет як складова композиційно-мовленнєвої форми «опис». Об'єктом дослідження послугували стилістичні лінгвальні засоби відтворення портрету головного героя в англомовному літературному дискурсі. Проведене дослідження показало, що для створення портрету головного героя автор використовує різні стилістичні засоби. Найбільш численними є епітети (34%). Автор вживає різні види епітетів, а саме однослівні, парні, дворівневі, для опису зовнішності та внутрішнього стану головного героя оповідання. Використані епітети є емоційно насиченими. Друге місце за чисельністю вживань посідає гіпербола (28%). Проведене дослідження показує, що гіпербола вживається другорядними персонажами, чиї думки та висловлювання доповнюють загальний портрет головного героя. За допомогою метафор автор розкриває трусливий характер головного героя, адже Гарі постійно потрапляє в небезпечні ситуації, він не намагається знайти рішення виникаючих проблеми. Він тікає від обставин. Кількісно метафори складають 20% дослідженого матеріалу. Художня деталь є одним із значущих стилістичних засобів створення портрету головного героя й складає 18%. Різні види художньої деталі виконують певну функцію. Імплікуюча деталь наголошує на тому, наскільки вражений та зляканий головний герой. Наявність уточнюючих деталей надають оповіді автентичності й таким чином фігура Гарі набуває переконливої достовірності. Любов головного героя до Леді Ванделер розкривається за характерологічних деталей. В результаті, ми приходимо до наступного висновку: епітети, гіперболи, метафори та художня деталь створюють досить яскравий образ головного героя. Вони відтворюють як зовнішній, так і внутрішній портрет протагоніста, не лише через ставлення оповідача до головного героя, але й через думки та ставленя до нього другорядних персонажів, що знаходить своє відображення у їхній прямій мові.

Ключові слова: гіпербола, епітет, метафора, опис, портрет, протагоніст, художня деталь.

Постановка проблеми. Створення образу головного героя художнього твору є невичерпним джерелом лінгвістичних досліджень. Досі вчені вдаються до вивчення лінгвальних засобів, за допомогою яких можна відтворити як зовнішність протагоніста, так і його внутрішній стан (почуття, емоції), й таким чином відтворити повний портрет головного героя художнього твору, що зумовлює актуальність нашого дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Композиційно-мовленнєва форма (далі КМФ) «опис» є двостороннім мовленнєво-розумовим утворенням в межах цілісного завершеного тексту, що представляє собою фрагмент монологічного авторського повідомлення. Сутність КМФ «опис» полягає у відтворення лінгвальними засобами учасників сюжетних подій і простора, у якому ці події відображаються [Калинюк 1999 : 39]. Як правило, до КМФ «опис» уналеж-

нюють *портрет, пейзаж, інтер'єр,* тобто повідомлення про зовнішні ознаки діючої особи та обстановки дії. В представленій роботі ми звертаємо увагу на один з різновидів КМФ «опис», а саме – *портрет*.

Портрет вважається одним із засобів індивідуалізації персонажа. Окрім зовнішніх фізичних характеристик персонажа, до портрету включаються відомості про його зачіску, одежу, манери, аксесуари, тобто про те, що відображає смаки, пристрасті, звички – індивідуальність героя. Портрет, на відміну від пейзажу, визначає й соціальну приналежність персонажа, і входить до темпорального континууму тексту, адже в костюмі знаходить своє відображення і епоха, і пора року, і час доби [Кухаренко 1988 : 142]. Розглядаючи словесно-художній портрет як «історію зовнішньої людини», ми маємо на увазі, що він вирішує завдання сутнісного розкриття образа літературного героя через моменти зовнішньої виразності (зорові, звукові, тактильні, нюхові). Тому, визнаючи за зовнішнім портретом статус елемента структури образа персонажа, ми говоримо лише про специфічність засобів, за допомогою яких у портреті вирішується завдання всебічного розкриття особистості [Горшенева 1985 : 5].

Постановка завдання. Предметом дослідження обрано складову композиційно-мовленнєвою форми «опис», а саме – портрет.

Об'єкт дослідження – стилістичні лінгвальні засоби відтворення портрету головного героя в англомовному літературному дискурсі.

Мета нашого дослідження полягає у детальному вивченні стилістичних засобів створення портрету головного героя в англомовному художньому дискурсі. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати ряд завдань:

1) проаналізувати вживання епітетів для створення портрету головного героя;

2) визначити функціональне навантаження гіперболи в описі характеру протагоніста;

3) розглянути види метафор для розкриття образу головного героя;

4) проаналізувати поняття художня деталь та її функціональні види;

5) окреслити стилістичні особливості створення портрету головного героя художнього твору.

Матеріалом дослідження обрано оповідання Р. Л. Стівенсона «Пригода з капелюшною картонкою» (*The Story of Bandbox*), що входить до циклу оповідань під назвою «Алмаз Раджі», загальним обсягом 44 сторінки.

Виклад основного матеріалу. Одним із поширених стилістичних засобів створення портрету головного героя є епітет. За визначенням І. Р. Гальперіна, *епітет* представляє собою виразний засіб, заснований на виділенні якості, ознаки описуваного явища, що оформляється у вигляді атрибутивних слів або словосполучень, які, в свою чергу, характеризують дане явище з погляду індивідуального сприйняття цього явища. Епітет носить суб'єктивний характер та має емоційне забарвлення. Емоційне значення в епітеті може супроводжувати предметно-логічне значення або існувати як єдине значення в слові. Цей стилістичний засіб представляється основним способом твердження індивідуального, суб'єктивно-оцінного ставлення до описуваного явища. За допомогою епітета досягається бажана реакція на висловлення з боку читача [Гальперин : 138].

В. А. Кухаренко класифікує епітети на основі їхніх структурних особливостей та виділяє *однослівні, парні, ланцюгові, дворівневі (що можуть складатися з прикметника й прислівника)* та *фразові* епітети [Kukharenko 2000 : 53-54].

Вслід за О. В. Василевським, І. В. Арнольд поділяє епітети на *тавтологічні*, які окреслюють основну властивість предмета, *пояснювальні*, що_позначають на головну рису, та *метафоричні*, які указують на подібність та відмінність [Арнольд 1990 : 90-91]. Далі детальніше зупинимося на перелічених різновидах епітетів.

Під *тавтологічним* епітетом розуміється семантично погоджений епітет, що підкреслює будь-яку основну властивість визначуваного, наприклад: *fair sun, the sable night, wide* sea. Інакше кажучи, тавтологічний епітет повторює у своєму складі сему, яка позначає невід'ємну властивість сонця, ночі або моря._

Пояснювальні епітети указують на будь-яку важливу рису визначуваного, не обов'язково властивій усьому класу предметів, до яких він належить, тобто дійсно характеризує саме його, наприклад: *a grand style, unvalued jewels, vast and trunkless legs of stone*.

У *метафоричному* епітеті обов'язково присутня двоплановість, тобто вказівка подібності й відмінності, семантична неузгодженість,

порушення відміченості. Метафоричні епітети поділяються на дві групи:

1) *анімістичні*, коли неживому предмету приписуються властивості живої істоти, наприклад: *an angry sky, the howling storm*;

2) *антропоморфні*, які наділяють тварин / предмети людськими властивостями / діями: *laughing valleys, surly sullen bells.*

Проведене дослідження показує, що епітети є найбільш вживаним стилістичним засобом створення портрета головного персонажу оповідання «Пригода з капелюшною картонкою» – Гарі. Вони складають 34%. Різні види епітету використані автором для зображення зовнішності героя й відтворення його внутрішнього стану. В тексті наявні наступні види епітетів:

1) однослівні: *faithful* secretary*, little* man*, poor* fellow*, broken* voice*, with dove's* eyes*, gentle* smile;

2) парні: a *graceful* although a *timid* cavalier*, blond and pink* (he was)*, silent and downcast*;

3) дворівневі: *gravely shaken, very deeply aggrieved, properly scandalized.*

Наведені вище епітети є емоційно насиченими. Вони створюють відповідний настрій у читача, розкриваючи справжню особистість головного героя й передаючи ставлення інших персонажів до нього.

Інший вживаний стилістичний засіб, що складає 28% досліджених прикладів, – *гіпербола*, чи стилістична фігура явного і навмисного перебільшення для посилення виразності та підкреслення висловленої думки. Гіпербола може поєднуватися з іншими стилістичними прийомами, додаючи їм відповідне забарвлення: гіперболічні порівняння, метафори. Гіперболічними можуть бути як зображуваний характер, так і ситуація. В нашому дослідження зафіксована *розмовна гіпербола*, тобто гіпербола, яка через багаторазове довге вживання, втратила свою оригінальність і залишилася експресивним засобом вираження емоцій, наприклад: *I've told you fifty times* [Kukharenko 2000 : 57].

Відповідно до наших спостережень, гіпербола вживається другорядними персонажами, чиї думки / висловлювання доповнюють загальний портрет головного героя:

He is positively too pretty to be unattached [Stevenson : 234].

...you are the only man in the world who knows nothing of these shameful passions… [Stevenson 1972 : 237].

...what he does for his wages is a mystery to all the world [Stevenson : 238].

...I wager you are worth a dozen Lady Vandeleurs [Stevenson : 245].

Для того, щоб передати серйозність ситуації, у якій опинився Гаррі, небезпеку, що загрожує його життю, хвилювання та переживання, неймовірний страх, автор також вдається до гіперболи:

"If he gets hold of me," whispered Harry, "I am as good as dead" [Stevenson : 246].

"I must find a place of concealment," he thought, "and that within the next few seconds, or all is over with me in this world" [Stevenson : 250].

Вживані в тексті художнього твору гіперболи є експресивними. Вони не лише тільки доповнюють загальний портрет головного персонажу, а й слугують засобом реалізації категорії оціночності в досліджуваному тексті.

Ще один стилістичний засіб створення портрету головного героя є *метафора* (20%), тобто сховане порівняння, здійснюване шляхом застосування назви одного предмета до іншого й виявляюче в такий спосіб будь-яку важливу рису другого. Для реалізації метафори необхідний контекст, в якому члени сполучення виступають тільки в одному предметно-лексичному значені, уточнюючи те слово, яке носить подвійне значення [Барахов 1985 : 126]. Метафора може бути *простою* та *розгорнутою*. Основна відмінність простої метафори від розгорнутої полягає в ступені повноти, яка характеризує актуалізацію конкретного значення метафоричного елементу висловлювання: в розгорнутій метафорі воно реалізується повніше, ніж в простій, де виділяється лише ознака, необхідна для метафоричного обігрування [Хованская 1984 : 292]. Розгорнута метафора складається з декількох метафорично вжитих слів, що створюють єдиний образ, тобто ряду взаємозалежних і доповнюючих одне одного простих метафор, які підсилюють умотивованість образа шляхом повторного з'єднання все тих же двох планів і паралельного їхнього функціонування. Різновид метафори, який виражає уподібнення неживих предметів чи явищ природи людським якостям, олюднення їх, називається *персоніфі-*

кацією: *the face of London, the pain of the ocean* [Kukharenko 2000 : 38].

Метафора в досліджуваному тексті розкриває трусливий характер головного героя, що постійно опиняється в небезпечних ситуаціях й не намагається знайти рішення проблеми, а навпаки, завжди тікає:

...fear had him by the forelock; and he addressed himself diligently to flight [Stevenson : 248].

…anger and pain so completely overcame the lad's spirits that he burst into a fit of tears and remained sobbing in the middle of the road [Stevenson : 258].

Harry gave himself up for lost... [Stevenson : 241].

Harry could not suppress a scream, and the perspiration burst forth upon his face [Stevenson : 257].

Одним із значущих стилістичних засобів створення портрету головного героя є *художня деталь* (18%). Отже, художня деталь – це виразна деталь твору, яка несе значне смислове, ідейне та емоційне навантаження і характеризується підвищеною асоціативністю. Вона визначає лише незначну ознаку явища або ситуації, надаючи право читачу самому домислювати картину. Іншими словами, художня деталь – це засіб словесного мистецтва, якому властива особлива змістова наповненість, символічна зарядженість, важлива композиційна та характерологічна функція [Гром'яка 2006 : 718]. Індивідуальність зовнішніх проявів почуттів, індивідуальність вибіркового підходу автора до цих зовнішніх проявів породжує нескінченну різноманітність деталей.

Як правило, до художньої деталі відносять дрібниці побуту, пейзажу, портрета, інтер'єру, конкретної ситуації, а також жесту, суб'єктивної реакції, дії та мовлення, коли вона (деталь) стає предметом відтворення. Художня деталь у всіх своїх проявах є самостійним виразним засобом, що суттєво підвищує глибину тексту. Естетична природа художньої деталі містить у собі природне протиріччя між окремим положенням її в системі численних елементів і компонентів твору та прагненням сказати більше, ніж вона містить у собі. Художня деталь економить образотворчі засоби, створює образ цілого за рахунок незначної його риси. Більше того, вона примушує читача включитися у співавторство.

При аналізі тексту художня деталь нерідко ототожнюється з метонімією і, перш за все, з тим її різновидом, який основано на відношенні частини і цілого – *синекдохою*. Підставою для цього служить наявність зовнішньої подібності між ними: і синекдоха, і художня деталь представляють велике через мале, ціле через частину. Однак своєю лінгвістичною і функціональною природою це різні явища, їх не слід ототожнювати. Художня деталь, на відміну від метонімії, передає *пряме* значення слова, адже вона експлікує малопомітну рису, що скоріше підкреслює не зовнішній, а внутрішній зв'язок явищ.

Функціональне навантаження деталі дуже різноманітне. В. А. Кухаренко пропонує класифікацію художньої деталі в залежності від виконуваних функцій: *зображальна, уточнююча, характерологічна, імплікуюча* [Кухаренко 1988 : 118].

Зображальна деталь допомагає створити зоровий образ описуваного. Найчастіше вона є складовим елементом в образі природи чи зовнішності.

Основна функція *уточнюючої* деталі полягає у тому, щоб шляхом фіксації незначних подробиць факту або явища створити враження його достовірності. Уточнююча деталь, як правило, використовується в діалогічному мовленні, передоручній оповіді.

Характерологічна деталь слугує основним актуалізатором антропоцентричності. Однак виконує вона свою функцію не непрямо, як зображальна чи уточнююча, а безпосередньо, фіксуючи окремі риси зображуваного характеру. Даний тип художньої деталі розподіляється по всьому тексту. Автор не дає детальної, локально-концентрованої характеристики персонажа, але розставляє в тексті деталі. «Павутиння» характерологічних деталей, «розсипаних» по тексту, може бути спрямоване на всебічну характеристику об'єкта або на повторне виділення його провідної риси. В першому випадку кожна окрема деталь відзначає іншу форму характеру, у другому – всі вони підпорядковані демонстрації головної пристрасті персонажа та її поступовому розкриттю.

Імплікуюча деталь відзначає зовнішню характеристику явища, за якою вгадується його глибинний зміст. Основна функція цієї деталі поля-

гає у створенні імплікації, підтектсу, а об'єктом зображення слугує внутрішній стан персонажа.

В певному розумінні всі названі типи деталі беруть участь у створенні підтексту, тому що кожна передбачає більш широкий і глибокий обхват факту або події, ніж показано в тексті черех деталь [Кухаренко 1988 : 121].

Отже, художня деталь є яскравою рисою, що наповнює твір та надає авторові можливість якомога конкретніше й продуктивніше виразити ідею твору. За допомогою художньої деталі виявляється спосіб художнього мислення автора, його здатність виокремити з-поміж безлічі речей та явищ те, що одразу привертає увагу, зацікавлює, примушує задуматися. Художня деталь може надавати особливого забарвлення, викликати асоціації, здатна замінити собою опис, міркування автора, епізод, певну характеристику.

Автор вдається до художньої деталі для більш глибокої характеристики головного героя. Деталь, як правило, виражає незначну, суто зовнішню ознаку багатобічного та складного явища, в більшості своїй виступає матеріальним репрезентантом фактів і процесів, що не обмежуються згаданою поверховою ознакою. Саме існування феномену художньої деталі пов'язано з неможливістю охопити явище у всій його повноті, і з цього витікає необхідність передати сприйняту частину адресату так, щоб останній отримував уявлення про явище в цілому [Кухренко 1988 : 115].

Щоб охарактеризувати хвилювання та страх головного героя, автор вживає незначну деталь й таким чином дає змогу читачеві самому додумати почуття, що переповнюють героя в ситуації, коли його звинувачують в крадіжці:

He was very white [Stevenson : 261].

В наведеному прикладі представлена *імплікуюча* деталь, що відзначає зовнішню характеристику явища, за якою вгадується його глибокий смисл. Ця деталь підкреслює, наскільки вражений та зляканий головний герой.

Наявність уточнюючих деталей (назви вулиць, районів, будинків) надають достовірності оповіді: *London, Eaton Place, Kensington Gardens, The Bayswater Road*. Оскільки переміщення головного героя має місце у просторі, по вулицях, що існують реально, то фігура Гарі набуває переконливої достовірності.

Автор не говорить про симпатію Гарі до своєї хазяйки, Леді Ванделер, відкрито. Протягом усієї оповіді він вдається до великої кількості характерологічних деталей, які підпорядковані демонстрації головної пристрасті головного героя:

…and the charms of Lady Vandeleur and her toilettes drew him often from the library to the boudoir [Stevenson : 232].

…he had a lukewarm satisfaction in the presence of Lady Vandeleur, which, in his own heart, he dubbed by a more emphatic name [Stevenson : 233].

He took a pride in servility to a beautiful woman; received Lady Vandeleur's commands as so many marks of favour… [Stevenson : 234].

Різні деталі дають змогу читачеві глибше відчути глибину почуттів головного героя. Автор приховує той факт, що Гарі закоханий в героїню, він лише використовує деталь у поєднанні з метафоричною гіперболою:

…her empire over his spirit was too complete… [Stevenson : 244].

Аналіз лексичного складу портретних описів головного героя в оповіданні Р. Л. Стівенсона показує, що автор не надає великої уваги зовнішності протагоніста, його більше цікавлять переживання героя. Портретні описи його зовнішності не містять детального зображення частин тіла, образ надається в загальних рисах. Зовнішність розкривається за допомогою зображення:

1) рис обличчя: *dove's eyes*;

2) голосу: *broken voice;*

3) міміки, манери поведінки, мовлення персонажів, жестів: *gazed on Lady Vandeleur with a tender reproach; he cast a glance over his shoulder; seizing the copestone with his hands, gentle smile;*

4) одягу та аксесуарів: *shirt, trim, coat, flowers in his button-hole, dressed like a gentleman from top to toe.*

Висновки і пропозиції. Для створення портрету головного героя автор використовує різні стилістичні засоби. Найбільш численними є епітети (34%). Автор вживає різні види епітетів, а саме однослівні, парні, дворівневі, для опису зовнішності та внутрішнього стану головного героя оповідання. Використані епітети є емоційно насиченими.

Друге місце за чисельністю вживань посідає гіпербола (28%). Проведене дослідження пока-

зує, що гіпербола вживається другорядними персонажами, чиї думки та висловлювання доповнюють загальний портрет головного героя.

За допомогою метафор автор розкриває трусливий характер головного героя, адже Гарі постійно потрапляє в небезпечні ситуації, він не намагається знайти рішення виникаючих проблеми. Він тікає від обставин. Кількісно метафори складають 20% дослідженого матеріалу.

Художня деталь є одним із значущих стилістичних засобів створення портрету головного героя й складає 18%. Різні види художньої деталі виконують певну функцію. Імплікуюча деталь наголошує на тому, наскільки вражений та зляканий головний герой. Наявність уточнюючих деталей надають оповіді автентичності й таким чином фігура Гарі набуває переконливої достовірності. Любов головного героя до Леді Ванделер розкривається за характерологічних деталей.

Епітети, гіперболи, метафори та художня деталь створюють яскравий образ головного героя оповіді «Пригода з капелюшною картонкою». Різні стилістичні засоби спрямовані на створення як зовнішнього, так і внутрішнього портрету протагоніста, не лише через ставлення оповідача до головного героя, але й через думки та ставленя до нього другорядних персонажів, що знаходить своє відображення у їхній прямій мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. Москва, 1990. 207 с.
2. Барахов В. С. Литературный портрет. Ленинград, 1985. 312 с.
3. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка. Москва, 1958. 459 с.
4. Горшенева Е. С. Портрет персонажа в системе целостного художественного текста (на материале американской реалистической прозы) : автореф. дис. … канд. филол. наук : 10.02.04. Киев, 1985. 25 с.
5. Калинюк Е. А. Композиционно-речевая форма «описание» в научно-фантастическом тексте: дис. … канд. филол. наук: 10.02.04. Одесса, 1999. 209 с.
6. Кухаренко В. А. Интерпретация текста. Москва, 1988. 190 с.
7. Хованская З. И. Стилистика французского языка. Москва, 1984. 344 с.
8. Kukharenko V. A. A Book of Practice in Stylistics. Vinnytsia, 2000. 160 p.
9. Stevenson R. L. Story of the Bandbox. The Pavilion on the link and other stories. Moscow, 1972. P. 231-275.
10. Літературознавчий словник-довідник / під ред. Р. Т. Гром'яка. Київ, 2006. 751 с.

REFERENCES

1. Arnol'd, I. V. (1990). Stilistika sovremennogo anglijskogo jazyka [Modern English Stylistics]. 207 s. (in Russian)
2. Barahov, V. S. (1985). Literaturnyj portret [Literary Portrait]. 312 s. (in Russian)
3. Gal'perin, I. R. (1958). Ocherki po stilistike anglijskogo jazyka [Sketches on the English language stylistics]. 459 s. (in Russian)
4. Gorsheneva, E. S. (1985). Portret personazha v sisteme celostnogo hudozhestvennogo teksta (na materiale amerikanskoj realisticheskoj prozy) [Character's portrait in the system of the whole literary text (based on the material of American realistic prose)]. 25 s. (in Russian)
5. Kalinjuk, E. A. (1999). Kompozicionno-rechevaja forma «opisanie» v nauchno-fantasticheskom tekste [Compositional narrative form "description" in science fiction text]. 209 s. (in Russian)
6. Kuharenko, V. A. (1988). Interpretacija teksta [Text interpretation]. 190 s. (in Russian)
7. Hovanskaja, Z. I. (1984). Stilistika francuzskogo jazyka [French Stylistics]. 344 s. (in Russian)
8. Kukharenko, V. A. (2002). A Book of Practice in Stylistics. 160 p. (in Ukrainian)
9. Stevenson, R. L. (1972). Story of the Bandbox. The Pavilion on the link and other stories. 231-275. (in English)
10. Literaturoznavchij slovnik-dovidnik [Literary dictionary] (2006) / pid red. R. T. Grom'jaka. 751 s. (in Ukrainian)

O. V. MOSKALIK
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Philology,
Odesa National Maritime University, Odesa, Ukraine
E-mail: moskalyukev@gmail.com
https://orcid.org/0000-0003-4956-7238

V. V. SEREBRIAKOVA
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Philology,
Odesa National Maritime University, Odesa, Ukraine
E-mail: serebriakovavaleriia@gmail.com
https://orcid.org/0000-0002-2852-9358

STYLISTIC MEANS OF CREATING THE PROTAGONIST'S PORTRAIT

The present research is an attempt to describe the stylistic means used to create the portrait of the protagonist from "The Story of the Bandbox" written by R. L. Stevenson. One of the components of the narrative compositional form "description" – portrait – has been chosen as the subject of our investigation. Stylistic means of creating the protagonist's portrait in the English fictional discourse have served as the object of our work. The carried out research has shown that creation of the protagonist's portrait implies usage of different stylistic means. The most widely used ones are epithets that make up 34% of the material analyzed. The author uses such types of epithets as one-word, paired, two-level ones to describe the appearance and the inner state of the main character in the story. The used epithets are emotional and expressive. The second place is occupied by hyperbole that makes up 28%. As a rule, hyperbole is used by secondary personages of the story whose thoughts and utterances complete the general portrait of the main character. By means of metaphors the author reveals the protagonist's cowardly character as Harry constantly puts himself in dangerous situations, he never tries to find solutions to the problems encountered. He runs away from circumstances. The number of metaphors makes up 20% of the material investigated. The fictional detail is one of the most significant stylistic means of creating the protagonist's portrait and makes up 18%. Different types of fictional detail fulfil particular functions. The implicit detail emphasizes the prominent frightened state of the protagonist. The presence of specifying details make the story authentic and thus the figure of Harry becomes convincingly real. Harry's love to Lady Vandeleur is revealed through a number of characterological details. As a result, we come to the following conclusion: epithets, hyperboles, metaphors and fictional details create quite an expressive image of the protagonist in the story studied. They help to compose the outer as well as inner portrait of the protagonist not only through the narrator's attitude to Harry, but also through the secondary personages' thoughts and attitude to him that is reflected in their direct speech.

Key words: description, epithet, fictional detail, hyperbole, metaphor, portrait, protagonist.